

ערב שבת קודש פרשת "תצוה" – שבת "זכור", ג' - ד' אדר, ה-תש"פ, (2020 \ פברואר \ 29 -> 28 למניינם) בס"ד

שיעורי הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

קוראים יקרים - מוגש בזה מוקלד לשבת פרשת תצוה מאת הרב ברוך רוזנבלום שליט"א. השיעור הוקלד משמיעה - ולכן הניסוח הוא כשל אדם המדבר אל השומע ועל-כן יש להתייחס אליו כאילו נשמעים הדברים מפי כבוד הרב ממש בעת קריאת העלון !!!

פרשת "תצוה" - "שבת זכור" - **זוּלָא הַשִּׁיעוּר:** - "פורים - כוחו של עמלק" (או לפי הידברות: "הסוד שמכניע את עמלק").

השיעור נמסר בשנת - ה'תשע"ט לפקודת עולם (2019 למניינם)

תודות לאדם היקר, החפץ בעילום שמו, על הטרחה בתמלול והקלדת השיעורים של הרב לתועלת, לטובת ולזיכוי הרבים, יהי רצון שה' יראה בטוב מעשה ידיו ויברכהו שיזכה להמשיך ולזכות את הרבים

יום רביעי:
 רמת גן: בשעה 9:30 - בית כנסת דובב עוז, רחוב הבילויים - גברים ונשים. אלעד:
 בשעה 19:45 - בית כנסת דעת שרגא, רחוב אבן גבירול, לגברים בלבד.
יום חמישי:
 בני ברק: בשעה 11:30 - רחוב דב גרונר, בית כנסת בית אליהו. לגברים בלבד.
 רמת גן: בשעה 17:15 - הרא"ה פינת נגבה, בית כנסת יד הגיבורים - גברים ונשים.
 בני ברק: בשעה 20:45 - השיעור המרכזי, בית כנסת הגדול, רחוב ר' עקיבא 54 - גברים ונשים. בני ברק: בשעה 23:00 - בית כנסת קהל חסידים כיכר אחימאיר - קרית הרצוג - 23:00 - גברים בלבד.

לבקשת רבים, הנה רשימת ההרצאות הקבועה של הרב ברוך רוזנבלום שליט"א ברחבי הארץ:

יום ראשון:
 כפר סבא: בשעה 10:30 במדרשת אורות הכפר, רחוב ויצמן, גברים ונשים.
יום שלישי:
 ראשון לציון: בשעה 19:15, בית כנסת שי עולמות, רחוב אנילביץ - גברים בלבד.
 ראשון לציון: בשעה 20:45 - בית כנסת כתר ארם צובה, רחוב ארם צובה - גברים בלבד.
 גבעת שמואל: בשעה 22:10 שדרות הנשיא 57 - גברים ונשים.

זמני כניסת ויציאת שבת פרשת "תצוה" ה-תש"פ (2020 למניינם)

מבוסס על פי לוח - הזמנים לפי שעות חורף!!!

ירושלים -	תל-אביב -	חיפה -	באר-שבע -	כניסת השבת	יציאה	יציאה - זמן רבנו תם
17:05	17:22	17:11	17:22	18:18	18:20	18:58
18:18	18:20	18:19	18:20	18:18	18:20	18:54
18:18	18:20	18:19	18:20	18:18	18:20	18:54
18:18	18:20	18:19	18:20	18:18	18:20	18:54

גליון זה מוקדש:

לרפואת האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף (פינטו) בן הרבנית זהרי ולרפואת שיר לוי בת קרן שנמגעה בגלישה באתר החרמון לעילוי נשמת האשה הכשרה מרת ליהה בת ברכה ז"ל לעילוי נשמת מיכאל (מייקל) אלן (למשפחת נתן) בן דוד ומיליס לעילוי נשמות הרבנים -

הרה"צ יהודה יצחק אדלר זצוק"ל בן טובה גיטל שתבלחט"א וכן הרב "החלבן" הרב המקובל חיים פרחיה (כהן) זצ"ל בן בלנקה וכן גם לעילוי נשמת הנערה רינה (שןרב) הי"ד בת שירה אסתר שתבלחט"א

תנצב"ה

ובשיעור זה:

כמה זמן נמשכה מלחמת עמלק?
 למה כל הזמן הזכירה אסתר את העובדה שהיא יתומה?
 ולמה אכפת לנו לדעת מאיזה שבט היה מרדכי היהודי?
כל זאת ועוד בשיעור שלפננו.

הרב ברוך רוזנבלום שליט"א בחידושים נפלאים ל- "שבת זכור"

השיעור מתחיל בעמוד 3. העלון טעון גניזה

1 **שבת שלום - רוני ק.**

Join us for
Shabbat.
בס"ד

פרשת תצוה - "שבת זכור" - נושא: "פורים - כוחו של עמלק" (או לפי הידברות: "הסוד שמכניע את עמלק") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשבת פרשת ויקרא - שנת ה-תשע"ט (2019 למניינם).

השיעור נכתב, חורפס ודוקדק

לרפואה

הגאון הרב (שלמה) יוסף ניסן שליט"א בן נג'יה.

לרפואת והצלחת: רבי רפאל בובי בן נג'יה

חיים גד ארמא בן נחמה רבקה ורדה

דודתי פנינה (אבליו) קמליאן בת רחל-

דודתי ברטה בת רחל

מרת אסנת עליזה בת ג'רמן

אברהם בן רוזן

יהודית בת מרסל

אברהם (חדד) בן רוזה

יששכר תעזי בן מרים

ולרפואת שיר לוי בת קרן שנפגעה

בגלישה באתר החרמון

אדל מעזל בת רונית,

לרפואת האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף

(פינטו) בן הרבנית זרי

לרפואה שלימה ולכל

הישועות - אמן !!!

לדאגות

ר' משה בן שוקת חייה ובני ביתו
ימלא ה' כל משאלות לבם לטובה !

הילה ענת בת ציפורה

תומר כהן בן גילה

להצלחת בני משפחת קמליאן - ובמיוחד רעייתו היקרה פזית
ולדה מרשיה בת מריון מונה אסתר ורונני אהרן בן פרחיה אליזה
- לרפואה שלימה - לבריאות איתנה, לפרנסה טובה ומצלחת
בריוח ולא בצימצום - יהי רצון שנוכח להמשיך ולזכות
ולהפיץ - בלי נדר ובע"ה - דברי תורה של כבוד הרב ברוך
רוזנבלום - לעוד הרבה הרבה שנים, אמן. לרפואת והצלחת
ילדנו - לגדילתם בבריאות איתנה וברוחה ופרנסה טובה -
שיזכו לתורה ולמצוות ולזיווג הגון משורש נשמתם - ושיזכו לזרע
קודש של קיימה - לעבודת ה' יתברך ולאריכות חיים אמן -
ואלה שמותם:

1 קארין אליזה בת פזית ורדה מרשיה

2 נוריה רחל בת פזית ורדה מרשיה

3 נתנאל בן פזית ורדה מרשיה

גליון זה מוקדש:

לרפואת האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף (פינטו) בן הרבנית

זהרית

ולרפואת שיר לוי בת קרן שנפגעה בגלישה באתר החרמון

לעילוי נשמת האישה הכשרה מרת לויזה בת ברכה ז"ל

לעילוי נשמת מיכאל (מייקל) אלן (למשפחת נתן) בן דוד

ופיליס

לעילוי נשמות הרבנים -

הרה"צ יהודה יצחק אדלר זצוק"ל בן טובה גיטל

שתבלחט"א

וכן הרב "החלבן" הרב המקובל חיים פרחיה (כהן) זצ"ל

בן בלנקא

וכן גם לעילוי נשמת הנערה רינה (שנצב) הי"ד בת שירה

אסתר שתבלחט"א

תנצב"ה

לעילוי הנשמות

ר' יצחק אהרן רוזנבלום בן ישראל זאב ז"ל - אביו
של כבוד הרב ברוך רוזנבלום שליט"א (שיבדל לחיים
טובים וארוכים אמן).

לעילוי נשמת

אבני, מורי ועטרת ראשי, היקר-

יעקב (קמליאן) בן רחל ויצחק ז"ל

ולעילוי נשמת אמי מרת פרחיה אליזה

בת חביבה ז"ל

לע"י יוסף בן ציפורה (זקן ערירי)

שלום חשדי בן רחל

בכור (זכור) בן אסתר

אברהם אבי בן יהודה ושרה

הרולד ראובן פרנקל בן ארנה (ERNA)

מוסס בן חנה

לע"י אבלין (קמליאן) בת חביבה ומנשה נ"י ליל י"ז טבת התשע"ט

ההרונה רחל חיה (נטמן) ע"ה בת רות וההרונה רחמיה רייזל (רוזן) ע"ה בת בריה

שנהרגו ובתאונת התחבורה האוטובוס המחרדה בבניש 443 ביום א' ה' באדר

התשע"ט נוסטמן באותו היום.

הנערה בת ה- 19 אורי (אנקסבר) הי"ד (מהישוב "תקיע") בת נאנצה שנהרגה

בירושלים בידי בן עוולה

הרב אחיעזר בן כרמית ז"ל הי"ד - שנפצע בידי מחבל

שפל ביום ראשון י' באדר ב' התשע"ט ונפטר מפצעיו

למחרת ביום שני יא' באדר ב' התשע"ט (18-03-19)

למניינם

הילד הצדיק יצחק אחיה (כרמון) בן לימור

יצחק בן סוליקה

רחל שלומית בת איריס

הרב יהודה יצחק אדלר זצ"ל בן טובה גיטל

החלבן- הרב חיים פרחיה (כהן) זצוק"ל בן בלנקא

הנערה רינה (שנצב) הי"ד בת שירה אסתר שלבדחט"א שנהרגה

בידי בן עוולה ונטמנה בערב שבת פרשת "עקב", כב' מנחם אב

התשע"ט (2019 למניינם)

לע"י תהל וירין מעזל (שנהרגו בתאונה באשדוד בכח' מנחם אב

התשע"ט) בנות רונית שלבדחט"א

לעילוי נשמת

מיכאל (מייקל) אלן (למשפחת נתן) בן דוד ופיליס

(נפטר בז' חשון התש"פ ונקבר ליל כח' חשון התש"פ)

לעילוי נשמת האישה הכשרה מרת עליזה לויזה בת

ברכה ז"ל

לע"י זלמן (שקדי) בן בנימין וציציליה ז"ל - נפטר ב' באייר ה-
תשע"ט ונטמן למחרת ג' באייר ה-תשע"ט (2019 למניינם)

לע"י

שלמה בן תפחה ז"ל נפטר בשבת ויום טוב הראשון של

הפסח ונטמן במוצאי"ש (חזה"מ) ליל ט"ז בניסן התשע"ט

אברהם בן ניסים ושושנה ז"ל - נפטר ערב שבת ויום טוב

ראשון של פסח י"ד בניסן התשע"ט ונטמן בחזה"מ ליל יז'

בניסן התשע"ט ולעילוי נשמת אימו שושנה ז"ל שנפטרה

לאחר שנסיימו ימי השבעה שלו.

המרוחמת שרה דהן (טורסקי) בת חיה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

2

* - אין למו מכשול - נא לא לעיין בעלוניו בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שכרו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

העלון טעון גניזה

לקבלת העלון בדוא"ל או בוצאפ - (בלי נדר ובע"ה) ניתן לשלוח הודעה לכתובת דוא"ל הבאה: rk-pk@hotmail.com - כמו כן ניתן להוריד את העלון מאתר לדעת. נט גליונות פרשת השבוע.

פרשת "תצוה" – "שבת זכור" – נושא: "פורים – כוחו של עמלק" (או לפי הידברות: "הסוד שמכניע את עמלק") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשבת פרשת ויקרא - שנת ה-תשע"ט (2019 למניינם).

פרשת "תצוה" – "שבת זכור" – נושא: "פורים – כוחו של עמלק" (או לפי הידברות: "הסוד שמכניע את עמלק") – שנת ה-תשע"ט

הערת הבהרה:

השיעור שבעלון זה – לקוח מתוך השיעור שמסר הרב שליט"א השנה שעברה (שנת ה-תשע"ט) – לפרשת "ויקרא", עם שינויים והתאמות לשנה זו, כי כידוע – השנה שעברה היתה מעוברת ושבת זכור היתה בשבת פרשת "ויקרא" ואילו השנה (שנת ה-תש"פ) היא אינה שנה מעוברת – אלא שנה פשוטה ושבת זכור לפני הפורים, חלה השבוע בפרשת "תצוה" מה שקורה בדרך כלל בשנים הפשוטות.

פרשת השבוע שנקרא בשבת זו, פרשת תצוה. למפטיר, נקרא פסוקים מפרשת כי תצא (דברים כה, יז) **זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עַמְלֶק בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם: {יח} אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ וַיִּזְנֶב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עֵינֶיךָ וְיָגֶעַךְ וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים: {יט} וְהָיָה בְּהִנֵּחִי ה' אֱלֹהֶיךָ לָךְ מִכָּל אֲיָכִיד מִסָּבִיב בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נִחְלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחָה אֶת זָכֹר עַמְלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשְׁכַּח.**

הדגש של התורה הוא, שהמלחמה הזו היתה "בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם", והשאלה שנשאלת היא – מה זה משנה איפה זה היה? אומרת התורה בפרשת בשלח¹ – {שמות יז, ח} **וַיָּבֹא עַמְלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרִפְדִּים: {ט} וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה בְּחַר לָנוּ אֱנָשִׁים וְצֹא הָלַחֵם בְּעַמְלֶק מִחֵר אֲנֹכִי נֶצֶב עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בִּידִי.** אומר רש"י – **בחר לנו אנשים.** גבורים ויראי חטא שתהא זכותן מסייעת. דבר אחר בחר לנו אנשים שידועין לבטל כשפים לפי שבני עמלק מכשפין היו.

אומר החזקוני – בחר לנו אנשים. שנולדו באדר השני ואין להם לירא ממכשפות, שהרי אין בו מזל² ובני עמלק מכשפנים הם ויש להם יכולת בייב מזלות ובעת שאין בו מזל, אין כשוף מצליח. ד"א בחר לנו אנשים כדי שיהא מספר חיל שלנו ושלם שוים.

אומר רש"י – תמחה את זכר עמלק. מאיש ועד אשה מעולל ועד יונק משור ועד שח (שמואל א' טו, ג). שלא יהא שם עמלק נזכר אפלו על הבהמה, לומר בהמה זו משל עמלק היתה.

מובא בתורה שלמה [על מגילת אסתר] – ובספר חמדת הימים (שבזי) סוף פרשת אמור: למה הביא אגג חי? אלא דכשיף אגג ועבד גרמיה שור בריא [נאשתו פרה], ונסבה בין מיטב הצאן והבקר וכשנסתכל בו שמואל נסתרו כשפיו וקטליה.

משה יוצא למלחמה, אומרת התורה: {שם יג} **וַיַּחֲלֹשׁ יְהוָה אֶת עַמְלֶק וְאֶת עֶזְרוֹ לְפִי חָרֵב.**

אומר החזקוני – ויחלש יהושע את עמלק. עמלקיים עשו מכשפות שלא תשלוט בהם חרב בענין מיתה אלא הכום ישראל והחלישום לפי חרב אבל לא המיתום.

כותב הדעת זקנים – ויחלש. ... לכך כתיב ויחלש ולא כתב ויכה לפי שעמלק חוזה בכוכבים היה ובחר לו אנשים שאינן עתידין למות באותה מלחמה. וכן יהושע עשה כן דכתיב בחר לנו אנשים דמשמע קיימים ובריאיים לכך לא היה יהושע יכול להרגם אלא חתך ידיהם ורגליהם וזהו ויחלש.

¹ **ברוך שאמר:** פסוקים שנקרא בבוקר פורים.

² שלא נמצא בתוך גלגל המזלות.

³ **אומר רש"י [שם] – משור ועד שח.** שהיו בעלי כשפים, ומשנין עצמן ודומין לבהמה.

פרשת "תצוה" – "שבת זכור" – נושא: "פורים – כוחו של עמלק" (או לפי הידברות: "הסוד שמכניע את עמלק") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשבת פרשת ויקרא - שנת ה-תשע"ט (2019 למניינם).

אם ככה, באותה ברכה שברך אותו יעקב היו טמונים גם שאול – שהיה אמור להכריז את זרע עמלק, וגם אסתר ומרדכי שהיו אמורים ליהמשיך את העבודה.

אומרים חז"ל {בראשית רבה, פרשה עג, אות ז} – **דאמר רבי פינחס בשם רבי שמואל בר נחמן מן סוורת היא שאין עשו נופל אלא ביד בניה של רחל, הלא הוא דכתיב (ירמיה מט, כ): אם לוא יסחבום צעירי הצאן, ולמה הוא קורא אותן צעירי הצאן, שהם צעירים שבשבים.**

נשאלת השאלה – ומנין שהם מגנים עלינו מפני עשו?

בפרשת ויצא, כאשר נולד יוסף הצדיק, אומרת התורה: {בראשית ל, כה} **ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכך אל מקומי ולא רצי**.

אומר רש"י – כאשר ילדה רחל את יוסף. משנלד שטנו של עשו, שנאמר (עובדיה א יח) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש, אש בלא להבה אינו שולט למרחוק, משנלד יוסף בטח יעקב בהקדוש ברוך הוא ורצה לשוב.

יוצא א"כ, שהכח להילחם בעמלק נמצא אצל שני שבטים – בנימין ויוסף.

למרות הדברים שאמרנו, חז"ל מביאים סיבה אחרת לכך שנבחר יהושע לבחור את האנשים למלחמת עמלק;

אומר המדרש {שמות רבה, פרשה כ"ו, אות ג} – **ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים, למה ליהושע? אמר לו משה ליהושע: זקנך [היינו יוסף] אמר (בראשית מב, יח): את האלקים אני ירא, ובהם כתיב (דברים כה, יח): ולא ירא אלהים, ובוא בן בנו שאמר את האלהים אני ירא, ויפרע ממי שנאמר עליו ולא ירא אלהים [עמלק].**

א"כ בפעם הראשונה נבחר יהושע [שהיה צאצא של יוסף] לצאת ולהילחם בעמלק. בפעם השנייה נבחר שאול שהיה מזרע בנימין. אחריו היה מרדכי שהיה ג"כ מזרע בנימין. זאת אומרת, הגואלים האחרונים היו מזרע בנימין ולא מזרע יוסף – ולמה?

בשירת דבורה, נאמר (שופטים ה, יד) **מני אפרים שרשם בעמלק אחריך בנימין בעממך וגו'** – הפס' הזה הוא נבואה שהתנבאה דבורה בשעת השירה שלה;

כותב התרגום יונתן בן עוזיאל – **מדבית אפרים קם יהושע בר נון בקדמיתא אגיה קרבא בדבית עמלק בתרוהי קם מלכא שאול מדבית בנימין וקטל ית דבית עמלק וגו'.**

פירוש הדבר, דבורה התנבאה עוד קודם ששאול נהיה מלך; בתחילה גייע יהושע ששייך ליוסף ואח"כ ילחמו רק צאצאי בנימין – והשאלה שנשאלת היא – למה?

אומרים חז"ל {פסיקתא רבתי פ"ג} – **מהו אחריך בנימין? אמר הקב"ה: לעולם אחריך בנימין לתבוע מן זרעו של עמלק. ותדע לך איש מזרעו של עמלק עמד ונזדווג לישראל ולא עמד כנגדו אלא מזרעו של בנימין ומי היה זה? זה המן הרשע שנאמר (אסתר ג) גדל המלך אחשוורוש את המן בן המדתא האגגי. אמר לו הקב"ה: חייך של בנימין מוכן לך לבא ולקעקע את שרשיך ומי הוא זה? זה היה מרדכי, שנאמר (אסתר ב, ה) איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימיני.**

נשאלת השאלה – אם חז"ל הקדושים אומרים לנו שאין עשו נופל אלא ביד צאצאיה של רחל, אז למה הפסיקו 'להשתמש' ביוסף? כדי לבאר את הדברים, בואו נלמד עוד פס' א' במגילה וממנו מתחיל ליישב את הדברים:

אומרת המגילה: {ב, ז} **ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דוד פי אין לה אב ואם והנערה יפת תאר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת;**

שימו לב שהמגילה חוזרת פעמיים, על כך שלאסתר לא הורים; פעם א' נאמר **"פי אין לה אב ואם"**, ופעם שניה נאמר **"ובמות אביה ואמה"** – והשאלה שנשאלת היא, מדוע זה מוזכר פעמיים ועוד באותו הפסוק?

המלך (שהיה משבט יהודה) לא הרג את שמעי בן גרא **דאתיליד מיניה** שטולד ממנו **מרדכי דמיקני ביה המן** שקינא בו המן וגזר להרוג את כל היהודים. **ומה שילם לי איש ימיני, דלא קטליה שאול לאגג** ששאול המלך (שהיה משבט בנימין) לא הרג את אגג מלך עמלק **דאתיליד מיניה** שטולד ממנו **המן דמצער לישראל** שציער את ישראל. **רבי יוחנן אמר: לעולם מבנימין קאתי באמת מרדכי בא משבט בנימין, ואמאי קרי ליה ומדוע קורא לו הכתוב "יהודי"? על שום שכפר בעבודה זרה ולא השתחוה להמן שעשה עצמו אלוה, שכל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי.**

פירוש נוסף, **כותב הרשב"ם** – **ימיני**. משבט בנימין, ומפרש בצידו מפני מה קוראו יהודי. אשר הגלה מירושלים עם הגולה וגו'. בכל מקום שגלו שבט יהודה גלו שבט בנימין עמהם לפי שנחלתם היתה סמוכה זו לזו.

אומרים חז"ל {ילקוט שמעוני, אסתר, רמז תתרנ"ג} – **איש יהודי, וכי משבט יהודה היה והלא משבט בנימין היה, דכתיב "איש ימיני", אלא שנתן יהודה נפשו על בנימין במצרים, אמר ליה הקב"ה: אתה נתת נפשך לעבד תחת בנימין, חייך הגואל שאני עתיד להעמיד ממנו לשמך אני כותבו איש יהודי היה בשושן הבירה.**

ידוע, שהפסוקים הראשונים בתורה רומזים על ארבעת הגלויות;

אומרים חז"ל {בראשית רבה, פרשה ב, אות ד} – **רבי שמעון בן לקיש פתח קריא בגליות, והארץ היתה תהו, זה גלות בבל, שנאמר (ירמיה ד, כט): ראיתי את הארץ והנה תהו. ובהו, זה גלות מדי (אסתר ו, יד): ויבהלו להביא את המן. וחשך, זה גלות יון, שהחשיכה עיניהם של ישראל בגלותה, שהיתה אומרת להם, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל.**

מובא בספרי הקבלה על הפס' {ויקרא כו, ג} **אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם**; המלה 'אם' רומזת על שמות הגואלים; **אחרון משה, אסתר מרדכי, אליהו משיח**.

יוצא א"כ, שאת הגואלים בחר הקב"ה עוד בששת ימי בראשית – והראיה מדברי הגמרא במסכת חולין;

אומרת הגמרא {מסכת חולין קלט, ב} – **משה מן התורה מנין? בראשית ו-ג} בשגם הוא בשר. המן מן התורה מנין? {בראשית ג-יא} המן העץ. אסתר מן התורה מנין? {דברים לא-יח} ואנכי הסתר אסתיר. מרדכי מן התורה מנין דכתיב {שמות ל-כג} **מר דרור ומתרגמין מירא דכיא.****

אם ככה, הגואלים כבר נבחרו לתפקידם עוד בראשית הבריאה. ולא רק זה, אלא אומרת הגמרא {מסכת מגילה טז א-ב} – בשעה שמתגלה יוסף לאחיו ואומר להם 'אני יוסף', הוא שולח אותם חזרה לארץ כדי להביא את יעקב איתם. לפני שהם יוצאים לדרך, הוא נותן לכל אחד חליפות, שהרי קרעו האחים את בגדיהם, אומרת התורה: {בראשית מה-כב} **לכלם נתן לאיש חליפות שמלות ולבנימין נתן חמש חליפות.** שואלת הגמרא: אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק עצמו, יוסף, שנמכר לעבד מוחמת קנאת אחיו, יכשל בו? דאמר רבא בר מחסיה אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: בשביל משקל שני סלעים מילת שהוסיף יעקב ליוסף משאר אחיו נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים. אלא אמר רבי בנימין בר יפת: רמז רמז לו שעתידי בן לצאת ממנו שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות שנאמר ומרדכי יצא בלבוש מלכות תכלת וגו'.

בפרשת ויחי, מברך יעקב את בנימין – {בראשית מט, כז} **בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל;**

אומר רש"י – בבקר יאכל עד. לשון בזה ושלל, המתורגם (במדבר לא יב) עדאה. ועוד יש לו דומה בלשון עברית (ישעיה לג כג) אז חלק עד שלל מרבה, ועל שאול הוא אומר שעמד בתחלת פריחתן וזריחתן של ישראל: **ולערב יחלק שלל.** אף משתשקע שמשן של ישראל על ידי נבוכדנצר שיגלם לבבל, יחלק שלל. מרדכי ואסתר שהם מבנימין יחלקו את שלל המן, שנאמר (אסתר ח ז) הנה בית המן נתתי לאסתר. ואונקלוס תרגם על שלל הכהנים בקדשי המקדש.

⁶ **ברוך שאמר:** ידוע שגם במחלוקת שהיתה בין רחבעם בן שלמה לבין ירבעם בן נבט – היו שני שבטים ביחד [יהודה ובנימין] מול עשרה. מכאן ראייה שיהודה ובנימין תמיד היו הולכים יחד.

פרשת "תצוה" – "שבת זכור" – נושא: "פורים – כוחו של עמלק" (או לפי הידברות: "הסוד שמכניע את עמלק") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשבת פרשת ויקרא - שנת ה-תשע"ט (2019 למניינם).

אומרים חז"ל {מסכת מגילה יג, א} – ללמדנו, שלא היו לה הורים אפילו יום א'; **אמר רב אחא: עיברתה כשהתעברה אמה – מת אביה. ילדתה וכשנולדה מתה אמה.**⁷

בחז"ל מובאים כמה וכמה סיפורים דומים: אומרת הגמרא {מסכת קידושין לא, ב} – **רבי יוחנן כי (כאשר) עברתו אמו מת אביו, עוד לפני לידתו, וכאשר ילדתו מתה אמו. וכן אביו אירע בו כך, ולא ראה לא את אביו ולא את אמו מימיו.**⁸

אומר המדרש {אסתר רבה פרשה ו, אות ז. איכה רבה פרשה ה, אות ג} – **רבי ברכיה בשם רבי לוי: אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, אתם בכיתם ואמרתם (איכה ה, ג): 'יתומים היינו ואין אב, חייכם אף הגואל שאני עתיד להעמיד לכם במדי לא יהיה לו אב ואם, הלא הוא דכתיב: {אסתר ב, ז} 'ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דוד' כי אין לה אב ואם והנערה יפת תאר וטובת מראה וגו'.**

נשאלת השאלה – ולמה הוזכר שלגואל לא יהיה אב ואם דוקא, מה עם סבא וסבתא?

אומר המהרז"ן – **לא יהיה לו אב ואם. ועם כל זה נתגדלה למלוכה והגיעה לנו ישועה וגאולה על ידה, להורות כי השי"ת הוא אבינו גואלנו מעולם ועד עולם.**

מכאן הייתי רוצה לעמוד על תפילתה של אסתר:

מצוה אסתר את מרדכי: {ד, טז} **לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום גם אני ונעירתי אצום כן וגו'.**

אומרים חז"ל {אסתר רבה, פרשה ח, אות ז} – **ובעת ההיא היתה אסתר נפחדת מאד מפני הרעה אשר צמחה בישראל, ותפשט בגדי מלכותה ואת תפארתה, ותלבש שק, ותכרע שער ראשה ותמלא אותו עפר ואפר, ותענה נפשה בצום, ותפל על פניה לפני ה' ותתפלל, ותאמר, ה' אלהי ישראל אשר משלת מימי קדם, ובראת את העולם, עזר נא אמתך אשר נשארתי יתומה בלי אב ואם, ומשולה לעניה שואלת מבית לבית, כן אנכי שואלת רחמיך מחלון לחלון בבית אחשוורוש, ועתה ה' הצליחה נא לאמתך העניה הזאת והצילה את צאן מרעיתך מן האויבים האלו אשר קמו עלינו, כי אין לך מעצר להושיע ברב או במעט. ואתה אבי יתומים עמד נא לימין היתומה הזאת אשר בחסדך בטחה, ותנה אותי לרחמים לפני האיש הזה כי יראתיו, והשפילהו לפני כי אתה משפיל גאים.**

נשאלת השאלה – בת כמה היתה אסתר באותו זמן?

יש בחז"ל ארבע דעות – בת 40, בת 44, בת 75, בת 80; בואו ניקח את הגיל המבוגר ביותר – 80. כמה אנשים בני 80 אנחנו מכירים, שיש להם עדיין הורים בחיים?

א' בגיל 100 הגיע להירשם ברבנות לחתונה; שואל אותו הפקיד: "בגיל 100 אתה רוצה להתחתן?!!!"

"אני לא הייתי רוצה ... אבל אבא לוחץ!" ©

אם ככה, אסתר זועקת בתפלתה "תזכור ריבונו של עולם, אני יתומה!!!" – לכאורה לא מובן. לא מצינו בנאדם שבגיל 80 עדיין מזכיר את היתומות שלו – "אתה יודע, לפני 70 שנה נעשיתי יתום" – מה הענין בזה?

אומרים חז"ל {בראשית רבה, פרשה לט, אות יג} – **ואברהם בן שבעים וחמש שנים, הלא הוא דכתיב {אסתר ב, ז}: 'ויהי אמן את הדסה היא אסתר, רב אמר בת ארבעים היתה, ושמואל אמר בת שמונים שנה, רבנן אמרי בת שבעים וחמשה, רבי ברכיה בשם רבנן דתמן אמר, אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם אתה יצאת מבית אביך בן שבעים וחמשה שנים, חייך אף גואל שאני מעמיד ממך יהיה בן שבעים וחמשה שנים כמנין הדסה [עם הכולל].**

⁷ **ברוך שאמר:** הגמרא במסכת שבת {דף נג, ב} מספרת על חסיד א' שמתה אשתו ונעשה לו נס ונעשו לו דדים, והתוספות ישינים ביאר, שזהו מרדכי שעשה לו הקב"ה סג היות והיה אומן את הדסה.

⁸ **ברוך שאמר:** שפירוש שמו אשר בד ירוחם יתום.

פרשת "תצוה" – "שבת זכור" – נושא: "פורים – כוחו של עמלק" (או לפי הידברות: "הסוד שמכניע את עמלק") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשבת פרשת ויקרא - שנת ה-תשע"ט (2019 למניינם) .

דוגמא נוספת, אומרת הגמרא [מסכת סוכה מה, ב] – **א"ר ירמיה משום רשב"י: יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין לעתיד לבוא, על כל העבירות שנעשו מיום שנבראתי עד עתה שברוב זכויותי יכל אני לסבול מעשיהם ועוונותיהם ולפטור מעונשם; ואילמלי אליעזר בני מצטרף עמי יכולות היו זכויות שניו לפטור את כולם מן הדין על עבירות שנעשו מיום שנברא העולם ועד עכשיו; ואילמלי יותם בן עוזיהו מלך יהודה מצטרף עמנו יכולים היינו לפטור את כל עוונות באי עולם מיום שנברא העולם עד סופו...**

מי היה יותם בן עוזיהו ?
אומר רש"י – **יותם בן עוזיהו**. צדיק היה ועניו יותר משאר מלכים וזכה בכיבוד אביו ועליו נאמר בן יכבד אב (מלאכי א) שכל הימים שהיה אביו מצורע והוא היה שופט עם הארץ כדכתיב (מלכים ב טו) ויותם בנו שופט וגוי לא נטל עליו כתר מלכות בחייו וכל דינין שהיה דן אומרו בשם אביו .

באים חז"ל, ושולחים אותנו ללמוד כיבוד אב מגוי באשקלון ;
אומרת הגמרא [מסכת קידושין לא, א] – **בעו מיניה שאלו ממנו מרב עולא: עד היכן כיבוד אב ואם כמה מצווה אדם להיזהר במצוה זו ? אמר להם רב עולא: צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד באשקלון ודמא בן נתינה שמו. פעם אחת בקשו חכמים לקנות ממנו פרקמטיא סחורה מסוימת, בששים ריבוא שטר כלומר, שהיה יכול להשתכר במכירתה ש מאות אלף דינרי זהב, והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו שהיה האב ישן והמפתח של סחורה זו היה מונח מתחת לראשו, ולא ציערו להקיצו משנתו. נוסח אחר של מעשה זה: אמר רב יהודה אמר שמואל שאלו את ר' אליעזר עד היכן כיבוד אב ואם ? אמר להם ר' אליעזר: צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד לאביו באשקלון, ודמא בן נתינה שמו. פעם אחת בקשו ממנו חכמים לקנות ממנו אבנים לאפוד של הכהן הגדול בששים ריבוא שטר, ורב כהנא מתני שונה בנוסח זה: בשמונים ריבוא שטר. והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו ולא ציערו. לשנה האחרת נתן הקב"ה שכרו, שנולדה לו לדמא בן נתינה פרה אדומה בעדרו. נכנסו חכמי ישראל אצלו לקנותה ממנו לצורך עשיית יאפר פרה אדומה לטהר את הטמאים בטומאת מת, אמר להם דמא בן נתינה: יודע אני בכס שאם אני מבקש מכם כל ממון שבעולם אתם נותנין לי. אלא, אין אני מבקש מכם אלא אותו סכום של ממון שהפסדתי בשנה שעברה בשביל כבוד אבא ... ממשיכה הגמרא במעשה נוסף - פעם אחת היה דמא בן נתינה לבוש סירקון של זהב בגד משי רקום בחוטי זהב, והיה יושב בין גדולי רומי ובאתה אמו וקרעתו לבגדו ממנו וטפחה לו הכתה אותו על ראשו וירקה לו בפניו, ולא הכלימה ...**

"אין כמו דמא בן נתינה בכיבוד הורים!"
נשאלת השאלה – למה שולחים אותנו חז"ל ללמוד כיבוד הורים מגוי באשקלון – חסר חכמים שכיבדו את ההורים שלהם?
תשובות רבות במפרשים. חלק אומרים כיון שהוא לא היה נורמלי. חלק אומרים כיון שהוא היה ממזר – הוא היה פלישתי, ובאשקלון ישבו הפלישתים וכותב רש"י [פ' נח] שהפלישתים כולם ממזרים – אז למה שלא תעיר את אבא שלך?! אלא הוא כיבד אותו למרות שהוא היה ממזר.

ולמה שנתפעל דוקא מדמא בן נתינה?! – צריכים להתפעל מהמן הרשע! – ולמה דוקא ממנו?!
מגיע המן באמצע הלילה ומכין עץ של 50 אמה לתלות את מרדכי!
נשאלת השאלה – מאיפה היה להמן עץ שגובהו חמשים אמה?
אומר הפרקי דרבי אליעזר [פרק ג] – בשעה שצויה אחשוורוש לתלות את המן – באותה שעה מה עשה אליהו זכור לטוב, נדמה כחרבונה אחד מסריסי המלך, אמר לו: יש עץ בביתו של המן מבית קדש הקדשים גבוה חמשים אמה, שנאמר (מ"א ז, ו) ואת אולם העמודים עשה חמשים אמה ארכו.

אומר המדרש {ילקוט שמעוני, אסתר, רמז תתרי"ו} – **יעשו עץ גבוה חמשים אמה**. והיה המן חוזר ומבקש קורה של חמשים אמה ולא מצאה, אלא קורה שהיתה בתוך ביתו לפי שהיה בנו פרשנדתא הגמון

400 שנה חולפים, ועדיין השכר של הכיבוד אב של עשו קיים, למרות שהוא כבר נפטר!

יעקב אבינו חוזר מחרן; אומרת התורה: {בראשית לב, ח} **וַיֵּיכַר יַעֲקֹב מֵאֵד וַיַּצַּר לוֹ גּוֹי.**

נשאלת השאלה – ממה הוא בדיוק פחד, והרי הבטיחו הקב"ה שלא יארע לו כל רע?

אומרים חז"ל {בראשית רבה, פרשה עו, אות ב} – **אמר [יעקב]: כל השנים הללו יושב בארץ ישראל, תאמר שהיא בא עלי מכה ושיבת ארץ ישראל. כל השנים הללו הוא יושב ומכבד את הוריו, תאמר שהיא בא עלי מכה כבוד אב ואם, שהרי כך אמר (בראשית כז, מא): יקרבו ימי אכל אבי, תאמר שמת אותו זקן ובא עלי להרגני.**

אומר המדרש {תנחומא, קדושים, אות טו} – **בוא וראה, מצות כבוד אב ואם כמה חביבה לפני הקדוש ברוך הוא, שאין הקדוש ברוך הוא מקפח שָׂכְרוֹ, בֵּין צִדִּיק בֵּין רָשָׁע. מִלָּל, מַעֲשֵׂי הָרָשָׁע, עַל שִׁכְבְּדוֹת אָבִיו, וְנָתַן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה.**

ידוע שעשו השריש בצאצאיו את המצוה הזאת, עד בניו היו מוכנים להרוג בשביל לקיים מצות כיבוד אב – וראה מאליפו בנו; בשעה שפוגש יעקב את רחל לראשונה, אומרת התורה: {בראשית כט, יא} **וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיֵּשֶׂא אֶת קִלּוֹ וַיִּבֶךְ** – ולמה בכה?
אומר רש"י – **ויבך**. לפי שצפה ברוח הקודש שאינה נכנסת עמו לקבורה. דבר אחר, לפי שבא בידים ריקניות, אמר, אליעזר עבד אבי אבא, היו בידיו נזמים וצמידים ומגדנות, ואני אין בידי כלום. לפי שרדף אליפו בן עשו במצות אביו אחריו להורגו, והשיגו, ולפי שגדל אליפו בחיקו של יצחק, משך ידו, אמר לו מה אעשה לצווי של אבא, אמר לו יעקב טול מה שבדי, והעני חשוב כמות.

חוזר אליפו לאבא שלו – "אבא, הבאתי לך את הבגדים של יעקב!"
"מה אעשה עם בגדים?! רציתי גופה! עזוב, זו לא עבודה!"

כותב ההדר זקנים מבעלי התוספות – **ויבא עמלק**. נמצא במדרש ... כיון שראה עשו שלא עשה אליפו מצותו, הלך לעמלק בן אליפו וא"ל שיהרג יעקב. נתרצה עמלק לדברי זקנו עשו, ונשבע לו שיהרגנו. כששמעה תמנע הדבר הרע, הזהירה בו כמו שעשתה לאליפו ולא קבל דבריה. אמרה לו: חוב גדול מוטל על זרעו של אברהם, כדכתיב "ועבדו וענו אותם". ואם תיהרג יעקב, הרי החוב מוטל עליך ועל זרעו של עשו, כי אתם מזרע אברהם. ולכך המתין עד אחר השיעבוד שנפרע החוב ויצאו ממצרים, ויבא עליהם להנקה משבועתו. והיינו דכתיב "ויבא עמלק".

אם לעמלק עמדה מצות כיבוד אב, לכן לא היה ניתן להרוג אותו – ולכן נאמר **וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חֶרֶב** – שיכל רק להחלישם ולא להרגם, היות ועדיין עמדה לו מצות כיבוד אב.

באה הגמרא, ומספרת על כיבוד האם שהיה לרבי טרפון:
אומרת הגמרא [מסכת קידושין לא, ב] – **רבי טרפון הוה ליה ההיא אמה היתה לו אם זקנה, דכל אימת דהות בעיא למיסק לפוריא שכאשר היתה מבקשת לעלות למטתה, גחין וסליק לה היה הוא גוחן (מתכופף) והיתה היא עולה על גביו, וכל אימת דהות נחית וכאשר היתה יורדת מן המטה, נחתה עלויה היתה יורדת על גביו של בנה. אתא וקא משתבח בי מדרשא הלך ר' טרפון והשתבח בפני החכמים בבית המדרש, שמכבד הוא את אמו עד כדי כך. אמרי ליה אמרו לו החכמים: עדיין לא הגעת לחצי כיבוד שיכול אדם לקיים באביו ובאמו, שהרי כלום (וכל) זרקה אמןך ארנקי מלא מעות בפניך לים, ולא הכלמתה על כך, אלא שתקת משום כבוד?**

כותב תוספות – **ר' טרפון הוה ליה אמה**. יש בירושלמי פעם אחת אמיה דר' טרפון אבדה פזמקי ידיה בחצירה ויצאתה ממטתה לבקש ושם ר' טרפון ידו תחת רגליה על הקרקע שלא תטנף רגליה והיתה דורסת על ידיו ועוד איתא בירושלמי דאמיה דר' ישמעאל כל שעתא ושעתא דהוה אתי רבי ישמעאל מבי מדרשא היתה רוחצת את רגליו והיתה שותה את המים כששמע רבי ישמעאל שהיתה עושה כך היה מסרב בדבר עד שבאת לפני חכמים והיתה קובלת על ר' ישמעאל בנה שלא היה מקיים מצות כיבוד ונבהלו חכמים בדבר ושאלו לרבי ישמעאל וספר להם המעשה וצוו לו שיניחנה לעשות רצונה ובענין זה הוא כיבוד.

פרשת "תצוה" – "שבת זכור" – נושא: "פורים – כוחו של עמלק" (או לפי הידברות: "הסוד שמכניע את עמלק") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשבת פרשת ויקרא - שנת ה-תשע"ט (2019 למניינם) .

[פקיד ושר] בקרדוניה⁹ ונטל ונסר אחד מתיבותא של נח שהיה ארכו של נסר חמשים אמה שעשה הקב"ה זכרון בעולם שידעו דורות העולם שבא מבול לעולם, שכן כתיב {תהילים קיא, ד} זכר עשה לנפלאותיו...
סיפור לי יהודי, שישנו חוק בפרס שאם נגזר על מישהו עונש תליה, ולאחר שתלו אותו נקרע החבל – העונש מתבטל. אבל אם נחשוב על זה, זה לא ממש יעזור לו להינצל, כי אם יקרע החבל הוא יהרג רק מהנפילה מהגובה ☺

ממשיך המדרש ואומר {שם רמז תתנ"ז} – **וחשב** {המן} **בדעתו שבזמן קריאת שמע יתלה את מרדכי...**
באותה הלילה, אומרת המגילה – {אסתר ו, א} **בַּלֵּילָה הַהוּא נִדְּדָה שָׁנָת הַמֶּלֶךְ** ...
נשאלת השאלה – מה קרה שהוא לא נירדם ?
פשוט מאוד, הראש התחיל לעבוד ; אמר אחשוורוש : "רגע מה הולך פה, איך יכול להיות שאשתי עושה משתה, הרי מעולם היא לא שתתה יין – תמיד היא שותה דיאט קולה!" ☺

מספר המדרש {ילקוט מעם לועז, אסתר} – **בלילה ההוא נדדה שנת המלך. והיה זה נס, שהרי אחשוורוש היה צריך לישון הרבה שהרי היה עייף ממשתה אסתר אבל לא היה יכול לישון, כשמיד שסגר את עיניו נתעורר כאילו בא אדם אחד ועוררו. ונבהל מאוד. אמר, הרבה לילות אירע שנדדה שנתו, אבל אז לא היה לי צורך כ"כ לישון והלילה הזה אני צריך לישון ואיני יכול לישון. וזה נעשה ע"י המלך הממונה על השניה שלקח אותו וטלטלו שס"ה פעמים כנגד שס"ה היעוצים של המן שהסכימו ביניהם על עשיית העץ. והיה המלך הזה עומד בפניו ואומר לו: "כפוי טובה, כפוי טובה, עמוד ועשה טובה למי שעשה עמך טובה!" באותה שעה נבוכ אחשוורוש, שלא ידע שהמדובר במרדכי, שהרי עבר זמן מרובה ממעשה זה¹⁰.**

קורא אחשוורוש להמן שהיה בחצר : "כנס רגע!"
{ו, ו} **וַיָּבֹא הָמָן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה לַּעֲשׂוֹת בְּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ** – "יש בנאדם שאני מאוד מעריך אותו, איך אני יכול לגמול לו על מעשיו?"

המן לא שואל שום שאלות – על המקום הוא יורה תשובה – {שם ח} **וַיֹּאמֶר לְבוֹשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לְבָשׁ בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וְאֲשֶׁר נָתַן כְּתָר מַלְכוּת בְּרָאשׁוֹ: {ט} וְנָתַן הַלְבוּשׁ וְהַסּוּס עַל יַד אִישׁ מִשְׁרֵי הַמֶּלֶךְ הַפְּרָתִימִים וְהַלְבִּישׁוּ אֶת הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ וְהַרְבִּיבֵהוּ עַל הַסּוּס בְּרוּחַ הָעֵיר וְקָרָא לִפְנֵיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ.**
אחשוורוש רואה שככה המן יורה תשובה במהירות, הוא עושה 'אחד ועוד אחד' – "אני כבר מבין את התוכנית – הוא מתכנן להרוג אותי בטח! הוא כבר הכין את הסוס ואת הבגדים ... אין בעיה בכלל!" – {י} **וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מֵהָרָק אֶת הַלְבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה כֵן לְמֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אֵל תַּפַּל דָּבָר מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ** – ברגע אחד, מאיגרא רמא לבירא עמיקתא!

עד עכשיו, הוא היה משנה למלך עם הטבעת בידיים. פתאום, הוא לא מבקש ממנו שידאג שיעשה את זה שצִיָּנָה – וגם לא אִמְשִׁיקָאָהוּ ☺ – אלא מִיָּד??? "אתה – המן!"

{יא} **וַיִּקַּח הָמָן אֶת הַלְבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס וַיִּלְבַּשׁ אֶת מֶרְדֵּכִי וַיַּרְבִּיבֵהוּ בְּרוּחַ הָעֵיר וַיִּקְרָא לִפְנֵיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ.**
מספרת הגמרא {מסכת מגילה טז, א} – **ויקח המן את הלבוש ואת הסוס. אזל אשכחיה דיתבי רבנן קמיה** הלך ומצא שיושבים החכמים לפני מרדכי ללמוד ממנו ומחוי להו ומראה להם **הלכות קמיצה לרבנן** כיצד קומצים כיון דחזייה מרדכי דאפיק לקבליה וסוסייה מיחד בידיה מירתת כיון שראה מרדכי את המן יוצא לקראתו והסוס של המלך בידיו, פחד **אמר להו לרבנן**

⁹ **ברוך שאמר** : קרדוניה היתה עיר ששכנה בהרי אררט, שם נחה תיבת נח [לבוש יוסף ח"ב פז].
¹⁰ **ברוך שאמר** : שאפילו תעודה מהמשמר האזרחי הוא לא נתן לו ☺

אמר לחכמים: **האי רשיעא למיקטל נפשי קא אתי** בא רשע הזה להרגני **זילו מקמיה די לא תכוו בגחלתו** תברחו מפה שלא יהרוג גם אתכם ...
אומר רש"י – **הלכות קמיצה**. דורש בענינו של יום וששה עשר בניסן היה הוא יום תנופת העומר.

בההיא שעתא באותה שעה **נתעטף מרדכי** בטליתו **וקם ליה לצלותא** ועמד להתפלל. **אתא המן ויתבי ליה קמייהו** בא המן וישב לפני החכמים **ואוריד עד דסליק מרדכי לצלותיה** והמתין עד שסיים מרדכי את תפילתו...
"כן, מה אתה רוצה?!", שאל מרדכי את המן.

אמר לו המן: "המלך שלח אותי לעשות לך סיבוב על הסוס ברחובות העיר..."

אמר לו מרדכי: "שוטה שבעולם, האם אין אתה יודע שאני לובש שק ואפר. האם יש אדם הלובש בגדי מלכות ואינו רוחץ עצמו תחילה, האם אתה רוצה לבזות את המלך. שאין זה לכבוד המלך ללבוש בגדים אלו בלי שארחת קודם ואסתפר!"

אומר המדרש {שם ילקוט מעם לועז} – ומיד הלך המן לבית גנזי המלך והוציא משם כל מיני שמנים וסממנים לסוך ולרוחץ את מרדכי בבית המרחץ. ולאסתר נודע כל מה שאמר המלך ומיד הוציאה צו ששום איש לא יפתח חנותו, וכולם יעמדו ברחובות לראות בעבור גדול היהודים. והכל סגרו את חנויותיהם ובתי המרחץ, וכשהלך המן למרחץ לא מצא את הבלנים והמים היו קרים והיה אנוס להסיק את המים במו ידיו ורחץ את מרדכי. והיה הדבר קשה בעיניו מאוד שהוכרח להיות בלן, כיון שזה לא היה בכלל מצות המלך, אבל כשראה כעס המלך אמר, עכשיו יחשוד בי שאיני עושה מצותו ברצון, ולכן הוכרח לרוחץ במו ידיו מרדכי וסך אותו במיני שמנים טובים כדי לרענן את גופו. והלך לחפש ספר שיספר את מרדכי ולא מצא, וביקש להביא אחד מעבדיו או ידידיו לספר את מרדכי. אבל מרדכי אמר שאינו מסכים להסתפר אלא על ידי המן, כיון שהוא בקי במלאכה זו. ועוד שמא יעשה לו אחר נזק מתוך שנאה, ויאמר שעשה כן בטעות, אבל מהמן אינו חושש כיון שהוא מתיירא מן המלך, ולא מצא המן עצה והלך לביתו והביא מספרים וסיפר לו שערותיו... משגמר תספורתו הלבישו את מלבוש המלך ונתן הכתר בראשו. ואמר למרדכי קום ועלה על הסוס הגדול הזה. אמר מרדכי, אין לי כח כי זקן אנכי ועייף מחמת תענית ... אמר המן למרדכי, קום ועלה על הסוס ואני אכרע לפניך ואתה תעלה על גבי ומשם על הסוס – ועשה כן, ומרדכי דרך עליו ועלה ונתקיים בו הכתוב "ואתה על במותימו תדרוך".

ממשיכה הגמרא את המעשה ואומרת {מסכת מגילה טז, א} – **ויקרא לפניו: ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו. כי הוה נקט ואזיל בשבילא דבי המן** כאשר הולך המן את מרדכי על גבי הסוס ברחוב שבו היה ביתו של המן, **חזיתיה ברתיא דקיימא אאיגרא** ראתה אותו בתו של המן, שעמדה על הגג. **סברה: האי דרכיב אבוה והאי דמסיג קמיה מרדכי** וחשבה שזה שרוכב על הסוס הוא אביה (המן), ואילו זה שהולך לפניו הוא מרדכי, ולכן **שקלה עציצא דבית הכסא** נטלה כלי חרס מלא שמשתמשים בו בבית הכסא, **ושדיתיה ארישא דאבוה** ושפכה מה שבתוכו על ראשו של אביה, **ועליו וחזת דאבוה הוא** וראתה בתו שאביה הוא, **נפלה מאיגרא לארעא ומתה** ונפלה מהגג לארץ ומתה, **והיינו דכתיב** וזהו שנאמר בפסוק הבא: **"וישב מרדכי אל שער המלך"**, **אמר רב ששת: ששב לשקו ולתעניתו**, ונאמר בהמשך הפס': **"והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש"**, ופירושו: **"אבל" על בתו** שמתה, כאשר נפלה מהגג. **"וחפוי ראש" על שאירע לו** -

[שכל הגייפה היתה עליו, ולכן 'תלוי אותו אח"כ לייבוש' ☺☺☺]
נשאלת השאלה – ולמה היא היתה צריכה להתאבד?
התשובה פשוטה מאד. כי אצל עמלק מצות כיבוד אב ואם זה יסוד החיים שלהם! – לכן אמרה בתו של המן: "ואם ביזיתי את אבא שלי, אין לי זכות לחיות!" – ולכן קפצה ומתה!

אומר היערות דבש {ח"ב דרוש ב} – **והנה** כל כחו של עמלק מזרעו של עש, הוא זכות של כבוד אב ליצחק שמאד נהג בו כבוד כנודע. ואם כן מי שיבוא לבטל זכותו וכחו, צריך שתהיה לו גם כן מצוה זו של כבוד בלי פקפוק, ומי הוא זה גִּבֹּר שיש בידו מצוה זו בשלימות, ומי הוא שחף מפשע ולא יהיה פוגם בכבוד אביו בכל דהוא עד שבאתה הדסה אסתר

פרשת תצוה - "שבת זכור" - נושא: "פורים - כוחו של עמלק" (או לפי הידברות: "הסוד שמכניע את עמלק") הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשבת פרשת ויקרא - שנת ה-תשע"ט (2019 למניינם).

ולמה??? כי צריכים להיות נקיים מכל פגם של כיבוד אב ואם, על מנת לגבור על עמלק!!!
אומרת התורה בפרשת 'וזאת הברכה': {דברים לג, יב} **לְבַנְיָמָן אָמַר יְדִיד ה' שָׁכֵן לְבִטָּח עָלָיו חָפֵץ עָלָיו כָּל הַיּוֹם וּבֵין כְּתָפָיו שָׁכֵן.**
כותב החזקוני - שכן. כלומר בין גבוליו של הקב"ה שכן בנימין נחלתו סמוכה אצל בית המקדש. ולפי שכל השבטים היו שותפים במכירתו של יוסף, ובנימין לא היה שותף עמהם, וכל השבטים נולדו חוצה לארץ ובנימין נולד בארץ ישראל, זכה הוא להיות השכינה שורה בחלקו.
אם אלה הדברים, נוכל להבין יסוד מבהיל:
כותב היעירות דבש {שם} - והנה זו תוכחת מגולה בעוונותינו הרבים כפרוך ישראל בכבוד אב ואם. אוי לנו, כי בעוונותינו הרבים עולם הפוך, האבות מחנפים לבנים שלא יכעסו עליהם, ובימי פורים אלו, שראוי לנהוג בהם כבוד למאוד כמו שכתוב, כי זו היא היתה ההצלה ע"י אסתר, ונהפוך, אם לא ישלחו האבות לבנים מנות כפי הראוי, או שירבה לאחד וימעט לאחר, הלא יכעס על אביו ולא יבוא אליו, או יבוא בפנים זועפות וכד', אוי משבר בית ישראל, הלא הוקש כבודם לכבוד המקום, ואיך יפגעו בשביל העדר קצת ממון.
וכתוספת על דבריו, בדורנו צריכים לשנות - במקום {שמות כ, יב} **"כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּ יָמֶיךָ"**, צריך לומר **"כַּבֵּד אֶת בְּנִיךָ וְאֶת בְּנוֹתֶיךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּ יָמֶיךָ"**; מי מאתנו העז פעם להעיר את אבא שלנו מהשינה!! קרה פעם שבקש ממך אבא שלך משהו וסירבת לו!! - מיד השינינו שלנו היו עפות באוויר; אף א' לא היה מעז לזוז משולחן שבת עד שאבא היה קם. היינו יושבים כמו חיילים! - היום!! הלוואי וישבו רק בקידוש - "דודי, בוא מותק תשב בקידוש אני אתן לך במבה - רק תשב!!" - מאיפה הגיעו הילדים האלה - צריכים לתת להם רטלין בברז!!
אבל כותב לנו את זה **היעירות דבש** לפני 300 שנה!!!
לכן מי שזכה והוריו עוד בחיים, ישתדל לכבדם עד כמה שידו משגת - כי זו המלחמה כנגד עמלק! ומי שכבר אין לו הורים בין החיים, יוכל ללמוד ולקיים מצוות לעילוי נשמתם, כי רק ככה נוכל לגבור על עמלק שאת כל כוחו יונק מכיבוד אב שהיה לעשו הרשע.

שאין לה אב ואם כלל, והיא היתה תמיד מצטערת שלא היה ספק בידה לקיים מצות כבוד, אם כן יחשב לה לצדקה כאילו קיימה אותה בתכלית השלמות, ואם כן יש בידה גם כן מצות כבוד לקום נגד זרעו של עשו, ולכך להכניע להמן בנו של עשו שזכות כבוד בידו הוצרך אסתר שהיתה יתומה מאב ואם, וזהו שאמר הקב"ה, אתם אמרתם יתומים היינו ואין אב, רוצה לומר שתמה זכות אבות, הגואל שאני מקים תהיה אסתר, שעל ידי כך שאין לה אב ואם תנצח להמן.
והנה אמרו אין זרעו של עשו נופל אלא ביד זרעה של רחל, והטעם כבר אמרנו פעמים רבות בכמה דרשות אשר ע"י זה יבינו כמה דברי חז"ל. והוא כי עשו יש לו שכר כבוד, אבל איך יתכן כבוד ששלח אליפו אחרי יעקב להורגו, והלא היה צער גדול ויגון ליצחק במיתת בנו אשר ברכו טרם ששלחו, ואם כן איך היה לבבו לכבד אביו ולא חס על צערו ואבלו ויגונו לחשוב מחשבות להרוג אחיו, וזהו שצוות הכתוב מחמס אחיך יעקב תכסך בוש, אבל בעוונותינו הרבים שבטי יה לא עמדו בזה, ומכרו יוסף ואמרו לאביהם טרף טרף יוסף, ולא חסו על צערו ואבלו, אך יוסף ובנימין לא היתה ידיהם במעל הזה, ולכך אין עשו נופל אלא ביד זרעה של רחל, כי למולם אין לו זכות כבוד.
אם נשים לב, יוסף הצדיק היה בסיפור קודם שבנימין לא היה - אומרת התורה: {בראשית לב, לג} **עַל כֵּן לֹא יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת גִּיד הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עַל כָּף הַיֶּרֶךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה** וגו'.
נשאלת השאלה - ולמה באמת לא אוכלים את גיד הנשה?
אומר החזקוני - על כן לא יאכלו. כלומר בדיון הוא שיש לקנוס ולענוש בני ישראל מאכילת גיד הנשה שהניחו אביהם הולך יחידי, כדכתיב: ויותר יעקב לבדו, והן היו גיבורים ו[היה] להם להמתין אביהם ולסייעו אם יצטרך, והם לא עשו לו לוויה, והזקק על ידם, ומכאן ואילך יהיה להם לזכר ויהיו זריזים במצות לוויה ולכך לווה יעקב את יוסף.
זאת אומרת, היחיד שלא היה שותף בחטא' הזה, היה בנימין שעוד לא נולד! ועוד שואל **הרמב"ן**, היית בכלא עד גיל 30 - אח"כ יצאת ונעשית משנה למלך, לא יכולת לקחת איזה אחמד א' ולשלוח אותו לחברון עם מכתב לאבא שהכל בסדר איתך!! - אמנם הוא לא עשה את זה כדי לא לפגוע באחים. אבל למעשה הוא פגע באבא שלו!
פירוש הדבר, שאצל יוסף מצאנו סרח כלשהו - דק מן הדק, של עוון. לכן אומר לנו הנביא: {שופטים ה, יד} **מִנֵּי אֶפְרַיִם** - קודם יגיע זרעו של יוסף [אפרים] **שְׂרָשָׁם בְּעַמְלֶק** - אבל אח"כ - **אֲחֵרֶיךָ בְּנִימִין בְּעַמְמֶיךָ** -

אם נכבד את הורינו, נזכה להכרית את זרעו של עמלק וכך נזכה בקרוב ממש לביאת גואל צדק ולבנין בית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימנו, אמן ואמן !!!

* - ואין למו מכשול - נא **לא לעיין** בעלונים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שכרו בהפסדו. * נא **לא לטלטל** במקום שאין בו עירוב כהלכה.